

CÀPSULA SÈNIOR: GARGAR O COM L'ART POT TRANSFORMAR UN POBLE

DIA I HORA: 25 de novembre de 2020, a les 10.00 h

ESPAI: Plataforma virtual

PONENTS: Eloi Bergós, alcalde de Penelles

CONDUEIXEN L'ACTIVITAT: Pep Guasch, membre de l'equip tècnic del CEESC i Mercè Òdena, membre del grup Sènior del CEESC.

RELATORA: María Vázquez

L'art i la cultura són expressions íntimes i col·lectives que ajuden les persones, i també a la comunitat, els pobles i les ciutats. El projecte Gargar a Penelles (La Noguera) és un gran exemple de com l'art pot transformar un territori. Gargar va sorgir com a proposta artística innovadora per dinamitzar un poble que patia feia anys l'ombra de la despoblació. El festival ha millorat l'entorn (amb murals i grafitos a parets descuidades i espais abandonats), l'autoestima i el coneixement del poble, hi ha més activitats i projectes per a joves i s'ha enxarcat amb altres pobles i ciutats, també a nivell internacional.

En aquesta Càpsula Sènior vam parlar amb l'Eloi Bergós, alcalde de Penelles i un dels impulsors, des del mateix Ajuntament, del projecte Gargar.

IDEES CLAU:

micropobles, dinamització, art, entorn rural, revalorització

Penelles és un municipi del Pla de Lleida on viuen uns 456 habitants. Des de fa anys, però, pateix un problema greu, i és el progressiu despoblament del territori. Tant és així, que només en els últims deu anys han perdut al voltant de les cent persones. El seu alcalde, l'Eloi Bergós, és conscient que ha de trobar la fórmula perquè això no passi, perquè tal i com ell comenta, no tindria sentit tenir una Catalunya concentrada només en unes grans ciutats. Igual que valorem quan podem anar un poble i sortir de la voràgine de les grans urbs, hem de saber que això requereix que hi hagi persones que visquin al poble, l'estimin, el cuidin, el cultivin i disposin dels serveis mínims i no tan mínims que qualsevol persona en un entorn no tan rural pot gaudir.

L'Eloi parla de tres grans condicions que han de donar-se perquè una persona pugui viure en bones condicions a un poble que són: poder-hi habitar, poder-hi treballar, i sentir estima cap aquell territori. Tal i com assenyala l'Eloi, és important que els joves se sentin orgullosos de formar-ne part. I aquest tema sí que és problema dels ajuntaments i de les entitats del poble; és per aquest motiu que neix el festival, buscant la forma que el poble estigui viu i faci coses grans.

Gargar va començar com a projecte petit, però sempre amb la idea que abastís tothom, sobretot a la gent jove, perquè hi participessin.

L'Eloi ens comparteix un vídeo on surt un matrimoni d'uns 70 anys que porta tota la vida al poble (vídeo 1): "Estem contents perquè el projecte ha donat molta vida al poble, l'ha dinamitzat, ara el poble es mou. Aquest confinament també ens ha fet veure la diferència entre el poble d'ara i d'abans".

Tal i com comenta la Mercè Òdena, Penelles ha aconseguit posar el seu poble a un nivell de donar-lo a conèixer i fer valer el seu territori. Donant aquest valor artístic a les parets i murals ha donat molta vida i revalorització al poble. Ara tenen més serveis: dos restaurants, una cafeteria, un caixer nou... han invertit i fet que el poble no mori. Continuen perdent habitants però sense ser desolador, ara tenen esperança. S'ha guanyat autoestima a nivell de poble.

Alhora, ha fet créixer l'economia a nivell públic i privat gràcies als nous serveis bàsics que hi ha ara al poble per als milers de persones que visiten cada any el poble.

Actualment al Festival es presenten fins a dos-cents o tres-cents artistes amb propostes per a les parets. L'organització del Festival posa a cada paret les propostes, buscant que estiguin repartides per diferents llocs, així com que hi hagi la mateixa proporció d'artistes dels diferents territoris. La temàtica amb què s'han d'inspirar els artistes del Festival és Món Rural.

El Festival, a més, es fa càrrec de les despeses del viatge, l'estada, així com dels materials per als artistes.

CITES DELS PONENTS A DESTACAR:

- “Hem sabut treure a reluir l’encant del poble. Hauríem de buscar una mica els nostres orígens i treure’ls a reluir, treure el seu encant.” *Eloi Bergós.*
- “El projecte de Penelles és d’un gran interès, sobretot en aquesta època en què els pobles d’entorns més rurals estan patint tants canvis.” *Mercè Òdena.*
- “Gràcies al Festival s’ha invertit en nous serveis que fan que el poble no mori, ara tenim un futur esperançador.” *Eloi Bergós.*

REFLEXIONS DELS PARTICIPANTS:

Davant les següents preguntes; l’Eloi Bergós respon el següent:

- **Com vau optar pel graffiti davant altres disciplines artístiques?**

L’Eloi explica que van començar per provar, però els va ajudar molt el fet de tenir gent propera del poble relacionada amb el món de l’art. Primer van presentar el projecte amb fotos de murals macos, fet que va ajudar que la idea fos ben acollida.

- **Com us heu donat a conèixer? Heu pogut recollir el tipus de visitants que teniu?**

Generant la publicitat; amb els mapes que venen van apuntant el tipus de turistes que hi ha. En un cap de setmana hi poden arribar unes 600 persones. El projecte presenta una programació variada i atractiva durant tot el Festival, fet que anima molt que tot tipus de públic el visiti. A més, ara ja compten amb els serveis mínims que poden necessitar els visitants.

L’any passat en un mes van passar-hi 600 joves, 300 jubilats i 1.750 matrimonis (turisme familiar).

- **Què reivindiqueu els micropobles?**

Remoure les consciències i que els consellers del territoris, per exemple, vegin el que està passant. Visibilitzar aquest fet de la despoblació i donar-li importància, i fer veure que poder viure i poder treballar és necessari.

Si valorem els pobles quan hi anem de visita, hem de ser conscients que hi ha gent que ha de viure-hi, no volem pobles pessebres.

Amb el teletreball s’obre més la possibilitat de la repoblació.

CONCLUSIONS:

La progressiva pèrdua d'habitants a les zones rurals és un fet cada cop més preocupant. Encara que a simple vista no ho veiem, els seus efectes ens perjudiquen a tots, sense importar on es visqui. I és que les zones rurals ens donen agricultura, oxigen, ajuden a contenir la desertització i a lluitar contra l'augment de les temperatures, entre d'altres molt i valuosos beneficis. En abandonar el medi rural, l'equilibri que els humans hem establert amb l'ecosistema es trenca. Contenir aquesta despoblació és un repte que ens afecta a tots. Els governs posen en els seus programes projectes que no acaben de fer-se efectius. Afortunadament, però, hi ha persones que aposten per atacar el problema des d'un vessant innovador i creatiu. Projectes com el de Gargar són un clar exemple inspirador i estimulant, que ha donat valor, orgull, diners i una font d'esperança a un poble que ara llueix a gust tot el seu encant rural i autèntic.

PER SABER-NE MÉS...

- [Web del festival Gargar](#)
- [Les arts en el context social: Murals i art rural \(GarGar\) \(vídeo 1\)](#)
- [Berni Puig - Omnipresent \(vídeo 2\)](#)
- [Vídeo de la Càpsula](#)

COL·LEGI D'EDUCADORES I EDUCADORS SOCIALS DE CATALUNYA

Novembre 2020

Barcelona	Girona	Lleida	Camp de Tarragona	Terres de l'Ebre
Aragó, 141-143, 4a 08015 Barcelona 934 521 008 ceesc@ceesc.cat	Ibèria, 4 17005 Girona 972 249 276 girona@ceesc.cat	Rambla Ferran, 32 25007 Lleida 973 289 434 lleida@ceesc.cat	Pau Claris, 2 43005 Tarragona 977 104 081 tarragona@ceesc.cat	Ramon Berenguer IV, 11 43500 Tortosa 935 183 054 terresdelebre@ceesc.cat

www.ceesc.cat

